

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

A kormányzati és a helyi tervek konvergenciája

Tipold Ferenc főosztályvezető

Nemzetgazdasági Minisztérium
Területfejlesztési Tervezési Főosztály

„Hagyomány. Természet. Modernitás.
Tokaj - Hegyalja fejlesztési irányai.”

2016. május 5.

Az előadás legfontosabb elemei

I. A területfejlesztési tervezés

- A területfejlesztési tervezésről általánosan
- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

II. A nemzeti és az uniós tervezés kapcsolódásai

- Európa 2020 stratégia
- Nemzeti Reform Program
- Partnerségi Megállapodás
- Operatív programok
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

III. Középszintű területfejlesztési tervezés

- Területfejlesztési feladatok- és hatáskörök
- Középszintű területi tervek
- Balaton Fejlesztési Tanács területfejlesztési koncepciója és programja,
- Területfejlesztési tervezési tevékenység Tokaj-Hegyalján

I. A területfejlesztési tervezés

A területfejlesztési tervezésről általánosan

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 19/A (1) bekezdése az alábbiakban határozza meg a **területfejlesztési célt közvetlenül és közvetetten szolgáló terveket**:

- **országos szintű fejlesztési és területfejlesztési koncepció,**
- országos szintű területrendezési terv,
- **kiemelt térségi szintű területfejlesztési koncepció,**
- kiemelt térségi szintű területrendezési terv,
- **operatív program,**
- **kiemelt térségi szintű területfejlesztési program,**
- **megyei és budapesti szintű területfejlesztési koncepció,**
- megyei szintű területrendezési terv,
- **megyei és budapesti szintű területfejlesztési program,**
- térségi fejlesztési tanács által elfogadott területfejlesztési koncepció,
- térségi fejlesztési tanács által elfogadott területfejlesztési program.

A területfejlesztési tervezésről általánosan

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 19/A (2) bekezdése alapján:

•(2) **Az (1) bekezdés szerinti tervek egymásra épülő rendszert alkotnak. A felsorolásban szereplő alacsonyabb szintű tervnek meg kell felelnie a felsorolásban szereplő magasabb szintű terv célrendszerének.**

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 19/B (2) és (4) bekezdése alapján:

•**Az országos szintű fejlesztési és területfejlesztési koncepció tartalmazza az egyes szakpolitikai stratégiák hosszú és középtávú irányait.**

• **A települési szintű terveknek meg kell felelnie a megyei szintű területfejlesztési koncepciónak és területrendezési tervnek.**

A területfejlesztési tervezésről általánosan

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 6. § a) pontja alapján az **Országgyűlés**:

- határozattal **elfogadja az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepciót, megállapítja** a területfejlesztési politikát meghatározó irányelveket, célokat, hosszú távú prioritásokat, a kiemelt térségek körét.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 7. § g) pontja alapján a **Kormány**:

- **elfogadja a kiemelt térségekre vonatkozó területfejlesztési koncepciókat és programokat.**

A területfejlesztési tervezésről általánosan

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi törvény 9/B. § *b)*-*c)* és *h)* pontja alapján **a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter:**

- **kidolgozza az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepciót,**
- a megyei önkormányzatok, a fővárosi önkormányzat a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével **kidolgozza a területi szempontú fejlesztéseket tartalmazó operatív programokat,**
- **összehangolja** az országos és térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat,
- **elősegíti** a területi tervek, valamint a területi tervek és az ágazati tervek összhangját.

A területfejlesztési tervezésről általánosan

A területfejlesztési tervezési tevékenységet **a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv**

- **tartalmi követelményeiről, valamint**
- **illeszkedésük,**
- **kidolgozásuk,**
- **egyeztetésük,**
- **elfogadásuk és**
- **közzétételük**

részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásai határozzák meg.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

A tervhierarchia tetején a 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal elfogadott **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)** helyezkedik el.

Az OFTK

- 2030-ig meghatározza Magyarország legfontosabb fejlesztési alapelveit és stratégiai célkitűzéseit, amelyeket stratégia- és programalkotásban érvényre kell juttatni,
- integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, megadja azok területi dimenzióit,
- megalapozza a 2014-20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumokat (Partnerségi Megállapodás, operatív programok),
- az ország fejlesztési szükségleteire figyelemmel, az EU 2020 Stratégiához és a Nemzeti Reform Program vállalásaihoz illeszkedően **hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg.**

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció

Az OFTK 2030-ig szóló átfogó fejlesztési céljai

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító **gazdasági fejlődés**,
- **népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom**,
- **természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme**,
- térségi potenciálokra alapozott, **fenntartható térszerkezet**.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében a koncepció **tizenhárom nemzeti jelentőségű specifikus célkitűzést**, köztük **hét szakpolitikai jellegű célt** és **hat területi célt** tartalmaz.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció

Az OFTK szakpolitikában érvényesítendő specifikus céljai

- **versenyképes, innovatív gazdaság,**
- **egészséges társadalom,**
- **életképes vidék, élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése,**
- **kreatív tudástársadalom,**
- **szolidáris öngondoskodó társadalom,**
- **jó állam,**
- **stratégiai erőforrások megőrzése.**

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció

Az OFTK területi specifikus céljai

- az ország makroregionális szerepének erősítése,
- többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,
- **vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,**
- **kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,**
- **területi különbségek csökkentése,**
- **térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,**
- **elérhetőség és mobilitás biztosítása.**

II. A nemzeti és az uniós tervezés kapcsolódásai

intelligens

fenntartható

inkluzív

növekedés stratégiája és 11 tematikus célkitűzése

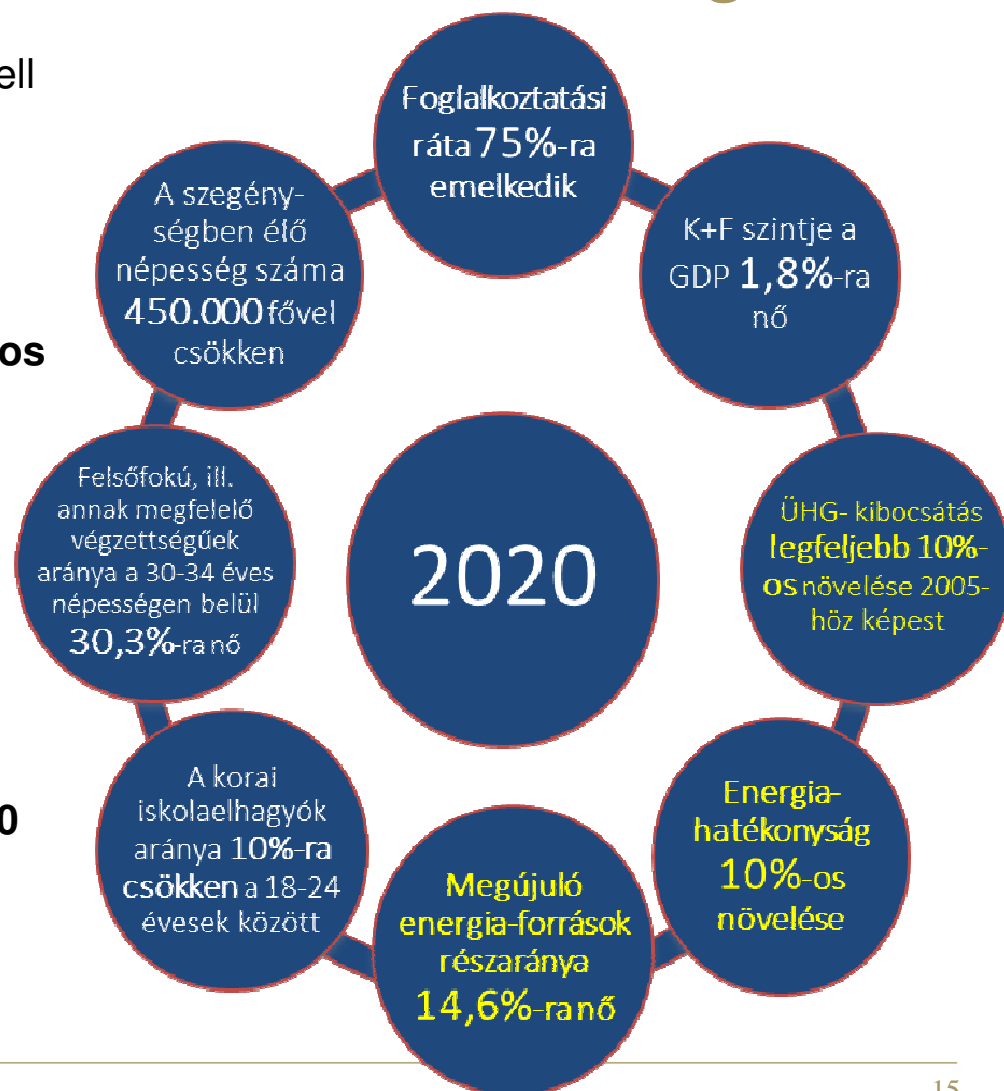

Konkrét EU és hazai célkitűzések

EU 2020 célkitűzések

- A 20–64 évesek legalább **75 %-ának munkahellyel** kell rendelkeznie;
- Az EU **GDP-jének 3 %-át a K+F-re** kell fordítani;
- Energia/klíma:
 - **Az üvegház hatású gázok kibocsátásának 20%-os csökkentése;**
 - **Energiahatékonyság 20%-os növelése;**
 - **Megújuló energia részarányának 20%-os növelése.**
- **Az iskolából kimaradók aránya maximum 10 %;**
- **A felsőfokú végzettségűek aránya minimum 40 %;**
- **A szegénység kockázatának kitett lakosok számát 20 millióval kell csökkenteni.**

Hazai célkitűzések a Nemzeti Reform Programban

Partnerségi Megállapodás

- **figyelembe veszi az OFTK által meghatározott célokat**, elveket,
- azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait és kitűzi fő fejlesztési prioritásait a 2014 és 2020 közötti időszakra,
- rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források, az ún. Európai Strukturális és Beruházási Alapok (ESB alapok) hogyan fogják támogatni az Európai Unió Európa 2020 stratégiájának céljait,
- integrálja Magyarország Nemzeti Reform Programjának és az Európai Tanács országspecifikus ajánlásainak releváns üzeneteit,
- meghatározza az ESB források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit, **a források 60%-a a gazdaságfejlesztés támogatja**,
- **az Európai Unió 11 tematikus célkitűzésével összhangban készült**,
- **a kijelölt fejlesztési irányok részleteit operatív programok rögzítik.**

Partnerségi Megállapodás

Rögzíti az átfogó nemzeti fejlesztési célt: fenntartható, magas hozzá adott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővítésére épülő gazdasági növekedés 2014 és 2020 között.

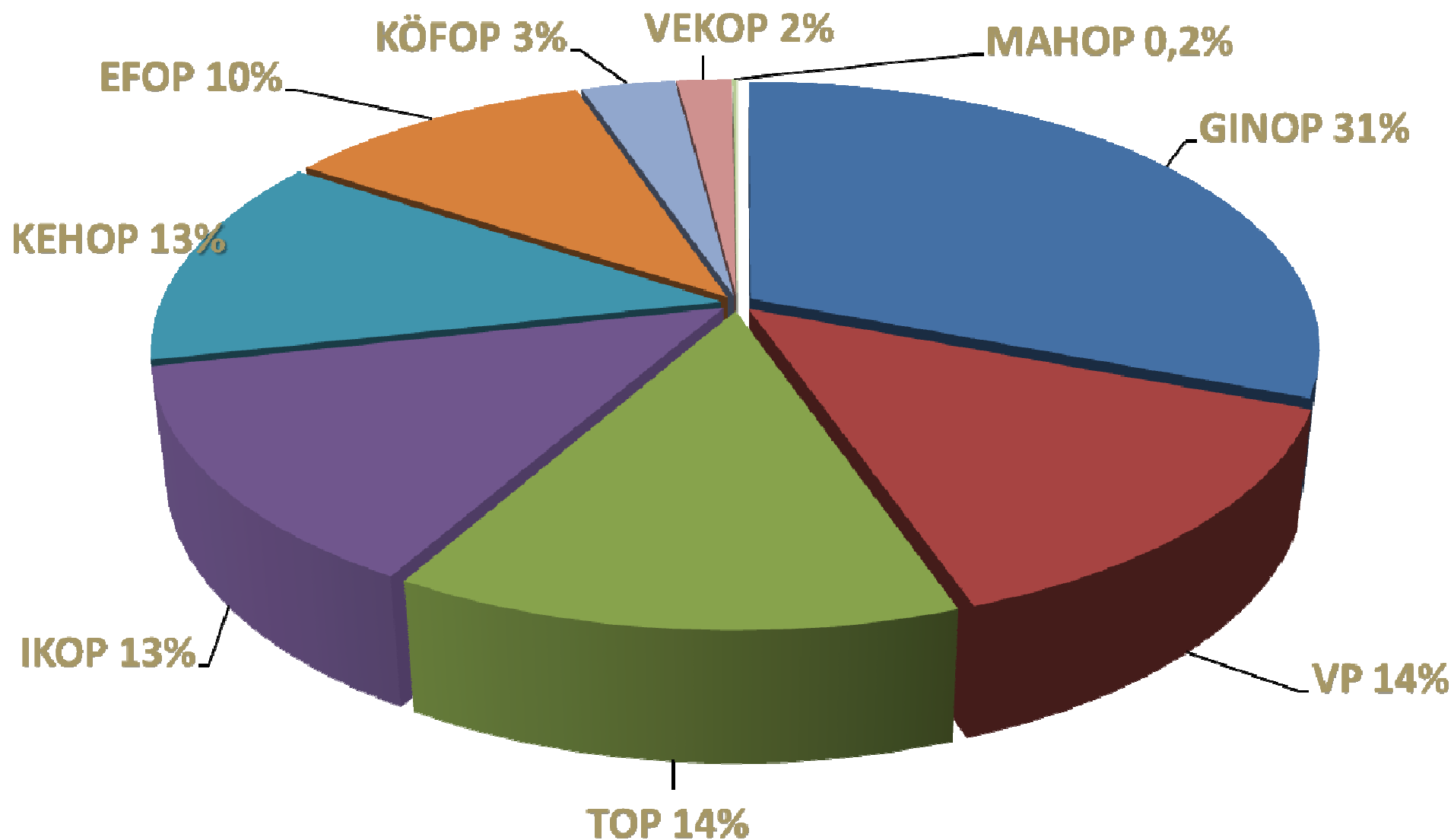
Az **öt fő nemzeti fejlesztési (támogatási) prioritás**, amelyek átfogják a fejlesztéspolitika egészét, beleértve a vidékfejlesztési célkitűzéseket és hozzájárulást is:

1. **a gazdasági szereplők versenyképességének javítása** és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása,
2. **a foglalkoztatás növelése** (a gazdaságfejlesztési, a foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre),
3. az **energia- és erőforrás-hatékonyság** növelése,
4. a **társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése**,
5. a **gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása**.

A 2014 és 2020 közötti uniós fejlesztési időszak operatív programjai

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)**
- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)
- Vidékfejlesztési Program (VP)
- Magyar Halászati Operatív Program (MAHOP)
- Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)

Az OP-k pénzügyi keretei

Összes forrás: 25,4 Mrd €

8 001 Mrd Ft (310,1 EUR/HUF)

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

- A TOP **átfogó célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés**, ezáltal a foglalkoztatás növelése
- Stratégiai cél a gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása, valamint a vállalkozásbarát város/településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása
- Elsősorban **önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó fejlesztések**
- Kapcsolódás a területfejlesztési koncepciókkal, területfejlesztési programokkal, integrált településfejlesztési stratégiákkal**
- Szoros **együttműködés a tervezés során a területi szereplőkkel**, konzultációk a megalapozott tartalom kialakítása érdekében

III. Középszintű területfejlesztési tervezés

A területfejlesztési feladatok- és hatáskörök középszintű közigazgatási és funkcionális címzettjei

A **Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011 évi CLXXXIX törvény**, valamint a **területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény** rendelkezései alapján területi szinten a területfejlesztési tevékenység címzettjei:

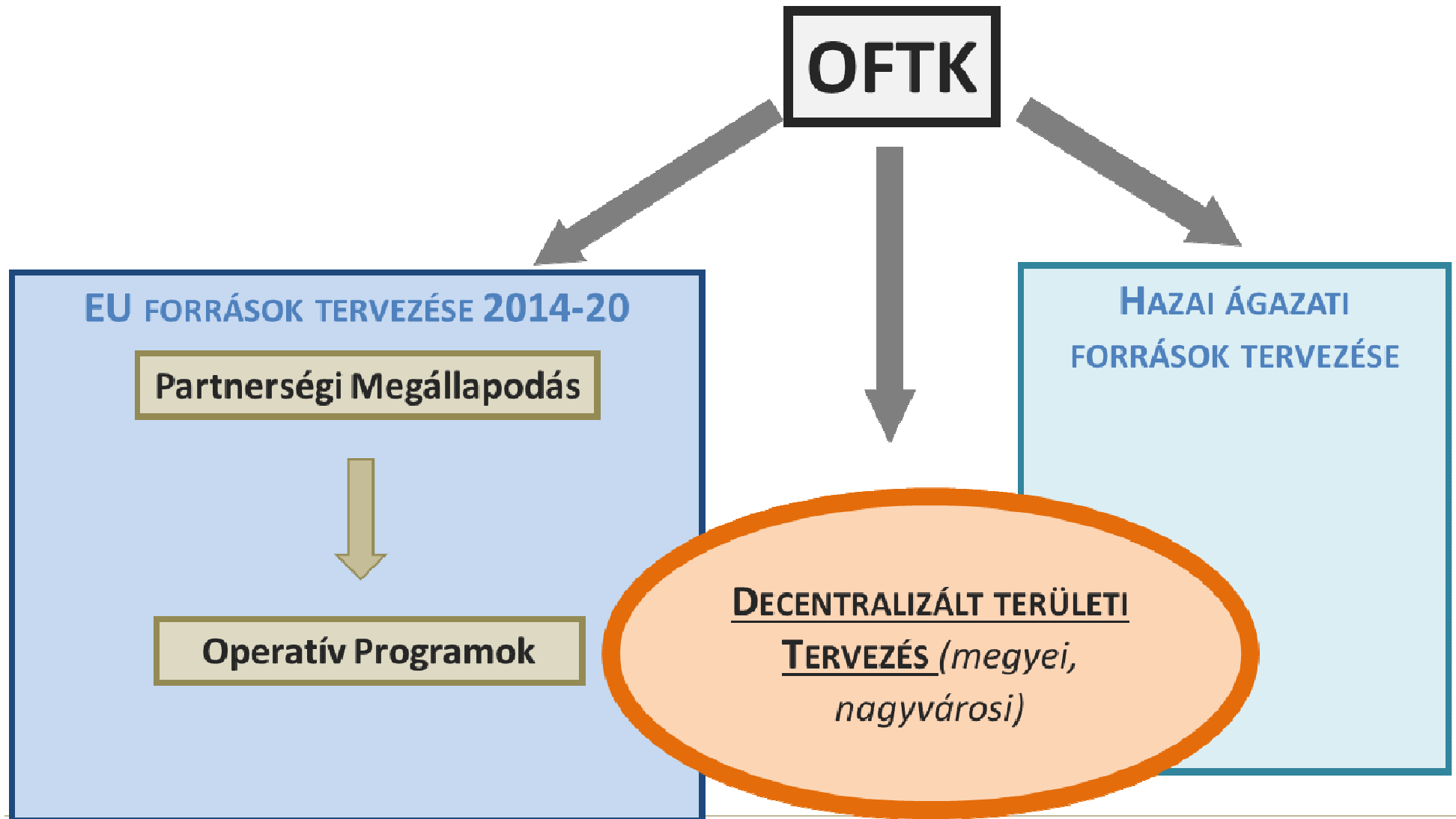
- a térségi önkormányzatok (**megyei önkormányzatok**, és **Budapest Főváros Önkormányzata**), valamint
- kiemelt térség kezelésére - a **Balaton Fejlesztési Tanács** és a **Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács**,
- nem kiemelt térség kezelésére a megyei közgyűlés/közgyűlések által létrehozott térségi fejlesztési tanács/ok.

Középszintű területfejlesztési tervek készítése

- a magasabb szintű tervek által meghatározott alapelvek és célok mentén **a megyei önkormányzatok, Budapest Főváros Önkormányzata, valamint a Balaton Fejlesztési Tanács területfejlesztési koncepciót és területfejlesztési programot dolgoztak ki,**
- a tervezési folyamat párhuzamosan zajlott az uniós operatív programok véglegesítésével
- szakmai módszertani iránymutatás, sablonok, konzultációk,
- oda-vissza hatás a központi és a területi tervezés között
 - a területi tervek és fejlesztési elképzelések segítették az operatív programok (elsősorban TOP) tartalmának megalapozását
 - a területi tervek figyelembe vették a TOP tartalmát
- **helyzetelemzés elkészítésére központi költségvetési forrás**
- **a területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program kialakítására uniós forrás** az Államreform Operatív Program keretében

Az OFTK helye és szerepe a tervezésben

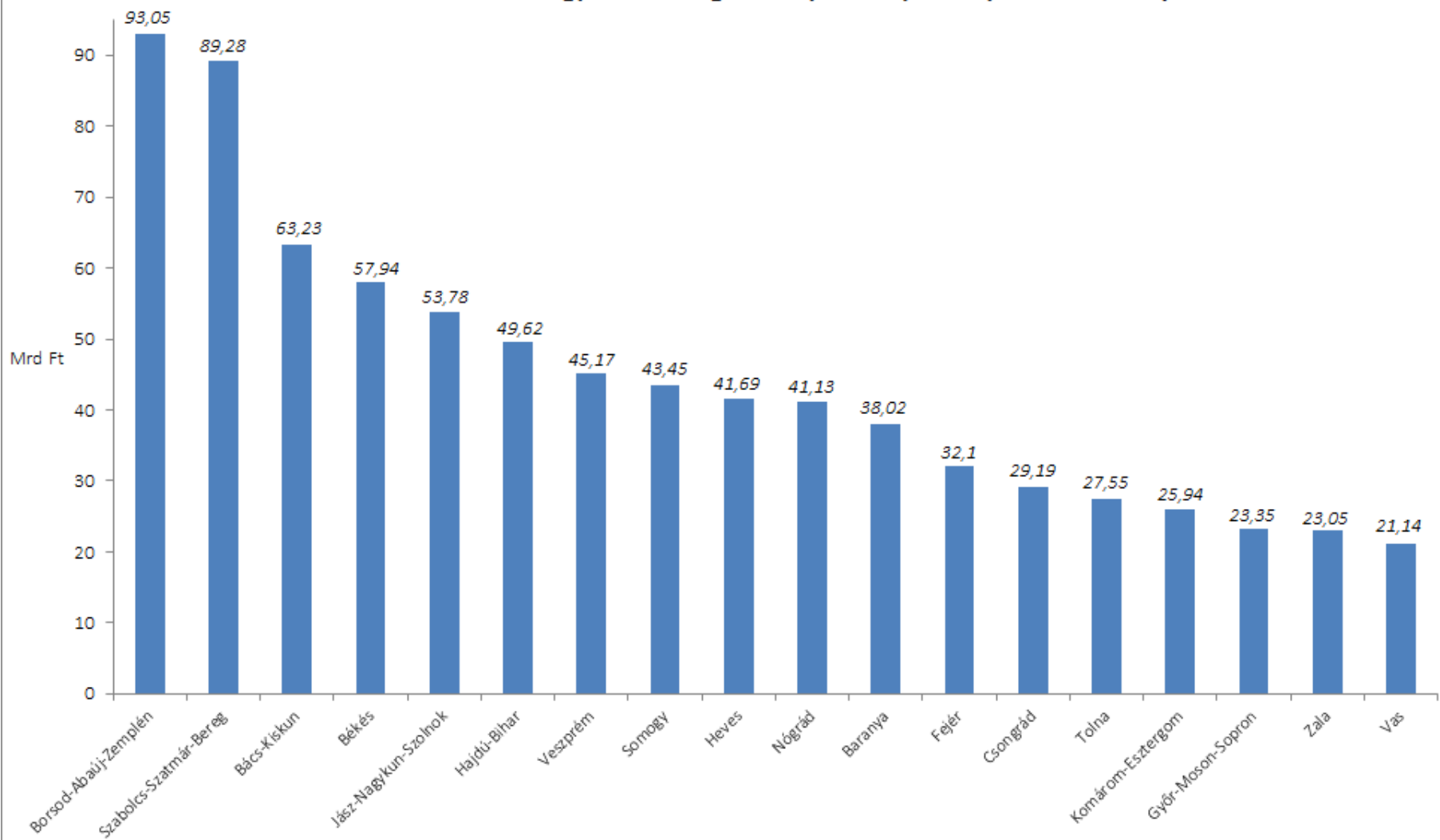

Integrált területi programok

- megyei önkormányzatok, Budapest Főváros Önkormányzat és a megyei jogú városok között **felosztott indikatív tervezési forráskeret,**
- **a TOP önkormányzati fejlesztési forrásainak felhasználását alapozza meg** a Területi Kiválasztási Rendszer (TKR) eljárásrend keretében,
- készítői a **megyei önkormányzatok és a megyei jogú városok önkormányzatai,**
- a megyei önkormányzatot és megyei jogú várost is érintő fejlesztéseknél szoros együttműködés a két szereplő között,
- fejlesztési **irányokat tartalmaz, projekt(ötletek)et nem,**
- **indikátorokhoz kapcsolódó vállalások is a részét képezik,**
- lehetőség standard pályázatos forrásösszegek elkülönítésére a TOP tartalomban rögzített, nem önkormányzati kedvezményezett kör számára,
- a közösség által irányított **helyi fejlesztésekre (CLLD) nem vonatkozik.**

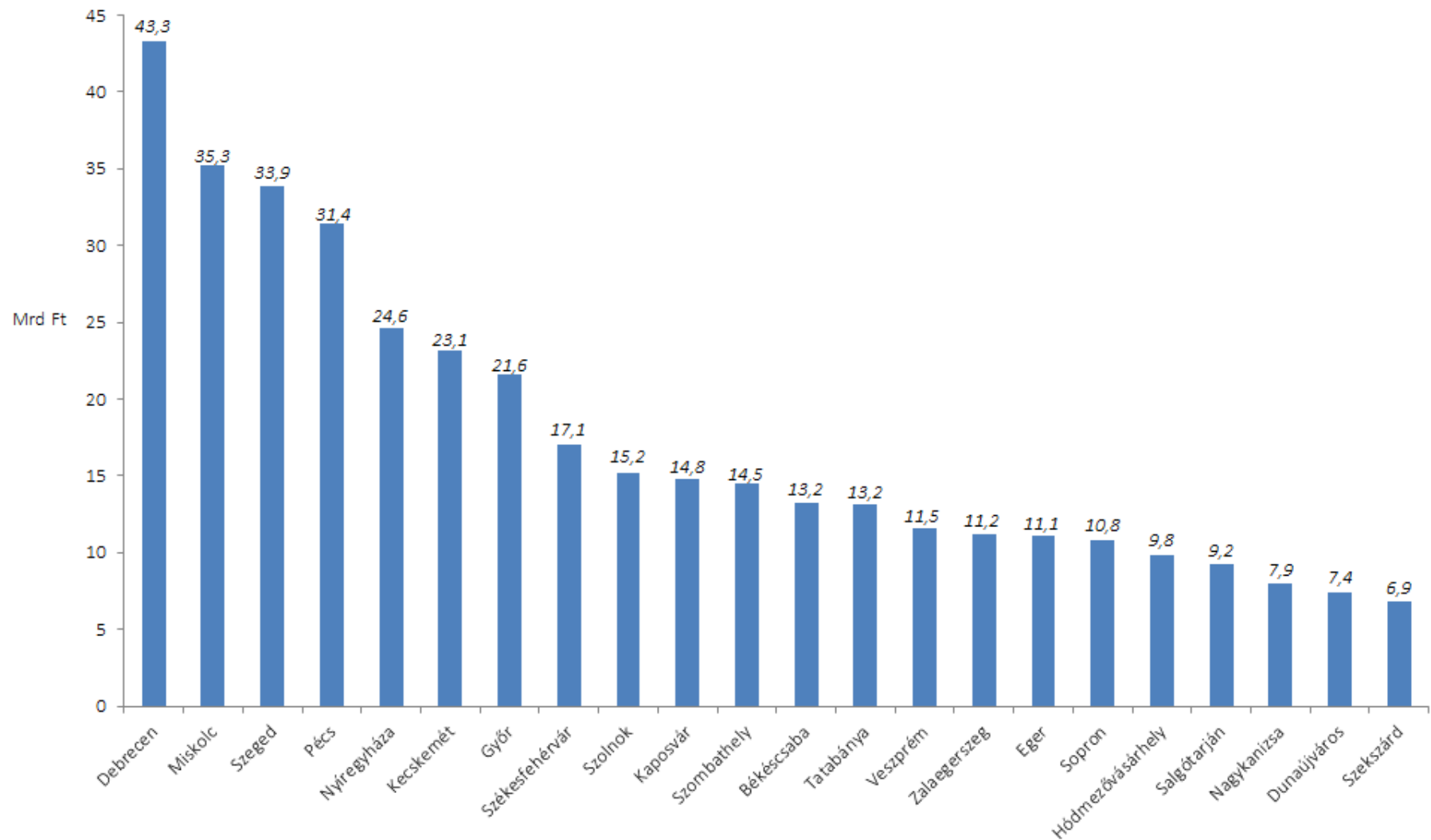

A megyei önkormányzatok tervezési jogkörében készülő megyei szintű fejlesztési programok
forrásainak indikatív, megyénkénti megoszlása (310,1 Ft/€ árfolyamon számítva)

A megyei jogú városok önkormányzatai közvetlen tervezési jogkörében készülő fejlesztési programok forrásainak indikatív, megyei jogú városok közötti megoszlása (310,1 Ft/€ árfolyamon számítva)

A Balaton Fejlesztési Tanács területfejlesztési tervei, stratégiai fejlesztési irányai

Területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program

- Tervezés a megyei területfejlesztési tervek elkészítésével és az uniós operatív programok véglegesítésével azonos időben
- Együttműködés a központi tervezéssel és az érintett megyei önkormányzatokkal
- Partnerség elve, az érintett szereplők bevonása területi szinten
- Jogszabály szerinti véleményezési folyamat
- A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program Kormány általi elfogadása a Tftv előírásainak megfelelően
- A térség stratégiai fejlesztési irányainak és ezek indikatív forrásigényének Kormány általi elfogadása

A Balaton Fejlesztési Tanács területfejlesztési tervei, fejlesztési irányai

A Balaton Területfejlesztési Konceptió (2014-2030) és a Balaton Területfejlesztési Stratégiai Program elfogadásáról, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a 2014-2020-as uniós és hazai forrásokból megvalósuló beruházásokról szóló 1821/2015. (XI. 12.) Korm. határozat

Stratégiai fejlesztési irányok

- turisztikai fejlesztések
- gazdaság és innováció
- egészséges Balaton termékek
- vízminőség és biztonság
- közlekedés
- területfejlesztés
- humán erőforrás fejlesztések

A Balaton Fejlesztési Tanács területfejlesztési tervei, stratégiai fejlesztési irányai

Fontosabb feladatok

- Integrált Területi Programok módosítása
- A megyei integrált területi programok balatoni fejlesztésekre allokált összegeinek meghatározása
- A 2016. évi Éves Fejlesztési Keretek megfelelő kialakítása
- Szükség esetén operatív program módosítása
- Félévente jelentés a feladatok teljesítéséről a Kormány számára
- A támogatási konstrukciók előkészítési feladataiba a Balatoni Fejlesztési Tanács bevonása

Finanszírozás

- Hat operatív program keretében uniós forrásokból 287,96 milliárd Ft
- Hét projekt megvalósítására központi költségvetési forrásból 24,5 milliárd Ft

Összesen 312,46 milliárd Ft

Területfejlesztési tervezési tevékenység Tokaj-Hegyalján

Jelentősebb mérföldkövek

- A területfejlesztési koncepció megalapozásához a helyzetelemzés véglegesítése
- A területfejlesztési koncepció fejlesztési tanács általi elfogadása
- A területfejlesztési program elkészítése
- A területfejlesztési program fejlesztési tanács általi elfogadása
- A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program Kormány általi elfogadása a Tftv előírásainak megfelelően
- A térség fejlesztési elképzeléseinek és ezek indikatív forrásigényének Kormány általi elfogadása

Fontos: Partnerség elve, a jogszabály szerinti véleményezési folyamat és a területfejlesztési tervekkel alátámasztott stratégiai fejlesztési irányok

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Tipold Ferenc
főosztályvezető
Nemzetgazdasági Minisztérium
Területfejlesztési Tervezési Főosztály

E-mail: ferenc.tipold@ngm.gov.hu
<http://regionalispolitika.kormany.hu>